

BMK. I.

105

ISTVÁNYI PÁL
HISTORIA
REGIS VOLTER

1574.

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

~~1854~~
~~1052~~

800 K. I.
105.

(Teljes.)

OSZK

Nemzeti Széchényi Könyvtár

AMK I. 105

Historia
REGIS VOLTER.
AD NOTAM FRAN-
CISCO.

M. N. MUZEUM
KÖNYV-
TÁRABÓL

HORVÁT
F. ISTVÁN
KÖNYVTÁRABÓL

0.000
159

DEBRECEMBE,
Nyomtatott Komlos Andras altal.
Anno 1574.

GY Cronikar mondok v'rak halgaf-
latok, kinek t'alam m'as'ar ti nem hal-
lottatok, egy Olaz le'ar'ul kin' cziu-
da'kozhattok, Ab'soni h'azastoknak
p'eldaiul adhattatok.

Az Olaz or's'agnak egy s'egeletiben, az ves'ule heg-
nek u' keru'letiben, na'g lok s'ep va'rosok vadnak u' sek-
tiben, es ie'les s'in nepek laknak az mentiben.

Ez tegezlen az kik be's'allottak va'la, kul'czios va'ro-
sokat raira raktak va'la, Olas'ul neu'elsik az pedamon-
tanak, Magiarul mondhattiuk v'g mint ho'g allianak.

Az s'oldnek e'g re's'e ki valt u' maganak, kit regula-
mondnak az selucianak, s'ekes helie mostis az marko-
lap's'agnak, sok kuchies va'rosok annak v'duarlanak.

Ez az iss'u Volter e'gkor biria va'la, s'ep termete-
neki mint v'ic'eznek va'la, minden nemzetiuel h'ires ne-
ues va'la, de maga tartassal d'is'es neu'es va'la.

Mulat's'ag ked'ueinek nem minden kel va'la, vadaz
madaras'alt igen ked'uel va'la, minden's'ul magat an-
nak arta va'la, e'gieb mulat's'agat hatra hatra va'la.

No'ha csak e'g s'ur'ul nemzeter'ul va'la, s'abad ember
voltat igen s'elti va'la, s'ro'm's't k'ö'celben nem eytheti
va'la azert io ideig no'telen elt va'la.

R'gi io barati lokan halgatanak, sok iambor hiuey
chendesben valanak, va'rosbeli hiuey igen bankoda-
nak, s'elnek ho'g Volterk'ul aru'aua maradnanak.

Köztök

3
Köszörök el vegecsék hog' neki boldoganak, Bátor szívű
embertarra valasztanak, Nag' szeregel egy kor eleiben
allanak, mongiak hog' il' sokal neki boldottanak.

Teged vram Volter sejenkent követünk, kegielmes
legy nekünk ha mit szonkban, eitünk mert mikent ma-
gunkat teged vgy szerettünk, erre minket hol'ot az mi
nagy hiülegünk.

Ez ideig veled vgyan diczekettünk ily vral magun-
kat bodognak itültük, da ha az eg' dolgot mi meg nier-
herengiük, beles az vilagon bodog nepek lesünk.

Hog' tennen magadat mar arra gondoltad, Törven
hazassagban magadat foglaliad, abszoniunkat nekünk
nallunk latnunk hagiad, kilded Volterodat meg elted-
ben hagiad.

Ebben haladekot semit nem kiuanunk, mert az idők
mikent folio vislek mulnak, az iffiutagnakis viragy el
hulnak, az venseg vtanna mint eg' farkas ballag 13

Az halal peniglen legy kösszelben halgat, latod az e-
letnek vram Volter vtat, hog' eg' napról masra eleb e-
leb mutat, de mint addig visel hog' meg czialat koztat.

Kegielmelen azért tekencz köniörgetünk, paranczo
latidban semit meg nem vetünk, abszoniunkat hozzád
kie illendőt leljünk, hagiad meg szerzetet ennek reánk
velsük.

Abszoni igen felünk hog' eg' nap csak el hacz, örö-
köst vtannad ingien senkit nem hacz, sok io hiueidet
boligoban maraztasz, nagy keletű inleget csak reánk
salitaz.

A ij Volter

Volter iambor vala siue raica vala, sok iambor ra-
nacza meg maradot vala, nem sokat ű azon gondol-
kodot vala, il bival nekik akkor bñlot vala.

Szeretõ barátim nag io neuen velsẽm, iomat akaria-
rok azt esembẽn velsẽm, de nag szabatsagbol engemet
ki velsẽn, ki az hazasagban igen ritkan lesẽn.

Kez vagiok ti nekrek bñtokat fogadnom, es io ra-
naczoknak melleie allanom, nem akarlak titeket csak
esbel bantanom, Alsñont keressetek mert csak az en
gondom.

Valami io vagion emberben ez vilagon, Senkitũl
egiebtũl csak Istentũl vagion, en igiemet most eztis re-
aia hagian, minden bñrenczemet csak neki aianlom.

Bisram mindenkoron kegielemesgeben, es nem fo-
giatkozta meg semibũklegembẽn, vñat talal mostis en
titzeslegembẽn, mikent kelli en iarnõ en iduõslegembẽ.

Ez ti kiuanfagrok hogy meg hazasulliak, en titeket
ebbõl niluan meg biszatlak, akarok tũlletek enis eg-
giet halliani, es arrul hit bñrent nekem valast teni.

Hog az kit keresek valahũl meg lelem, vag bñgen,
vagy kazdag kit en meg keduelek, mikent alsñontokat
vgian tibstelliettek, mint ha Czañar leania volna vgy
vegetek.

Vrokakarattiat iamborok meg errek, es azt kũsõn-
segiel õrõmest fel veuek, es nagy fogadassal azt meg e-
rõsíttek, mert csak alig variak hog az napot irnek.

Ott meniegsõ napot nekik eggiet hagia, kire űket
mind

mind fel keśűlnie hágia, az őrmre űket feienkent hi-
uara, Volter hatta napot ki mindig varia.

Nem meze hozzaiok eg kis falu vala, eg nehan se-
gen nep kiben lakik vala, segen biknek neue az lan-
kula vala, az ű segenietis Isten latta vala.

Annak eg leania annal tőb sem vala, kinek kereze
neue az Grifeldis vala, termeti seplege neki ekes va-
la, de io erkőczetuel felűl mullia vala.

Az segeni eletnek saniarusagaban, Grifeldis nőt
vala nag gőrsasagaban, nem űl vala vezreg semi vag-
sagaban, semi gőnierősege nincz gondolattiaban.

De nag vastaglagal attiat tartia vala, annak ű ven-
seget vgy raplalia vala, keues iuhoczkaia tora haitia
vala, rokkaiat kőssősege nem hágia vala.

Onnat haza iduen paraet apprit vala, hozzaiok il-
lendő etket szerez vala, kemeni salma agiat rasogattia
vala, kegiesssege attiat el niugottia vala.

Az leandra semet Volter vette vala, mert azon
giakorra vadasni iar vala, nem faitalanlagbol azt mi-
ueli vala, azert embersege űt viseli vala.

Nag iofag Grifeldben ki reitekben vala, ki az kőz
nep niluan nem ertheret vala, eses ember alkal Vol-
ter latta vala, azert űtet igen megserette vala.

Mar az meniegőő nap el kőselget vala, az meni
alssőni honnan lenne tirkon vala, egy leanzor Volter
keresteret vala, kinek magassaga Grifeldel eg vala.

Ezekhez seple ruhat cziaktat vala, seple gőng ko-
A iij borokat

Isorokat fűszertetér vala, de az meni alibonhak csak hí-
re sem vala, es minden kezület mar berezuen vala.

Volter el indula az naz mind vtanna, mint ha az
meni aliboni kössel viban volna, es ütöt vtaban tiztef-
segel latna, onnat nag örömei hazaban be hozna.

Grifeldisnek ebben cziak hire sem vala, az minemü
dolgok reia nésnek vala, dolgat ű hazanal meg serezte
vala, az kut sürül vifet haza viften vala.

Attrianak kapuian hog belepet vala, hog egieb dol-
gatul meg ürelült vala, lean tarsaiual elki keblült vala,
hog Volter markaiat ű csak lathatnaia.

Grifeldist menteben Volter jatta vala giorfan ütöt
neuen solitorra vala, Attia ha hon volna tülle kerdi
vala, lean tizteffegel neki felelt vala.

Volter neki hagia hog ki solitana, neminemö dol-
ga neky vele volna, az ven iambor azkor kiballagot
vala, kefsen foga Volter maganak ig sola.

Iancula tudom hogy azt berecz engemet, enis meg
esmeritem iambor liülegedet, né keues gondomar gon-
dolom erettedes, ezt ez dolgot tudni akarom te tülled.

Ha te ez dologhoz io akaro volnal, es ez melle tiz-
tan örömeft allanal, hog engemet kiert ez kedig vral-
tal, leaniodat hozam vennem valaztanam.

Raia az ven iambor csak el cziudalkozek, hog il io
serencze hazahoz erkezek kegielmes Istentül neki mel-
toltatek, nem tud valo megien siaua igien esek.

Semiben külömbet en nem akarhatok, auag penig
abban

abbá ellét sem tarthatok, az mit én teneked kedved szerint latok, mert vram vag semit meg né masolhatok.

El be mennünk ketten az Volter azt mongia, Grifeldt neuere elötted meg kerük, naz nepe meg alla ketten be menenek, leaniál akkoron igien beállenek.

Attiadis akaria hogy leg én iegielem, ez napfagut fogua absioni feleségem, vagion tülled nekem ég ieles kerdesem, azt maíd meg gondolliad feleli erre nekem.

Ha tennen magadat ha arra adandod, minden akarodat arra szabhatandod, hog sem keduemet nekem meg nem séged, rollad mit vegelsok azt te mind meg allod.

Illien nagy cziudaban Grifeldt resket vala, magát batortagban nem veheti vala, mert nag vendeg hazat meg szállottá vala, nem kesek kerdesre igien felelt vala.

Ily nag tiztellegre vram én magamat, meltratlannak velem mind az én hazamat, de ha tőkellendé te akarodat, nem tartoztatom meg az én berenczem.

Soha te ellened nem hog én mit vetnek, de gondolatomban sem hagiom hog tennek, löt ha paranczolod hoghalat szenvednek, anak örömeit engedelmes lenek.

Volter azt isót mongia, eleg az ennekem naz nepnek mutata ihol én iegielem, az ki ezt tizteli baratom ennekem mint Czaſar leania ez oly draga ennekem.

Öt Volter akara hog le verkeztenek, regi ruhaiabol el fel öltöztetek, aranyas ruhában absioniok ezt ercek, egy mas elöt neki szolgálni sietnek.

Az Grifeldis leant szepten fel kelsitek, kesszel rapogá-
tor hajat ekelitek, aran szal hajakkal kősdőleg illetek,
szept gőn kosborokkal feiet ekelitek.

Idő rövid vala hamar fel kelsitek, vgyan mas se-
melben Grifeldis tettetek, az nepekis ütet nehezen
esmerék, de mint asszoniokat szeretuen tisztelek.

Egy draga kosborot Volter ki vőte vala, kit az ve-
gre nem most czinaltatot vala, Grifeldist igiaban haza
vőtte vala, szept őltősdőt lora fel űltette vala.

Az lo feier vala giorfan el futamek, az palora fele
giorfan niomtatának, harmincz ket lean ső feliebben
valanak, sok io nemes asszoni louon vduarlanak.

Az vigasag teud küldmb küldmb vala, az egis az
ellen vgian sőniőg vala, egy mas sőuuar tūile alig hal-
liak vala, nag őrdm sőuőket meg sállotta vala.

Hamar el iutának mert kőssel valanak, etkeket fo-
ganak nag vigan lakanak, ebed vtan estig ot mind ra-
naczolanak, minden mulatsagon vgian meg allanak.

Holra kelue Volter vy vduart tetete, kazdag aian-
dekor arra fel titete, io hamar louakat palliara vitete.
esgialok futokat futashoz kelsite.

Erős űekősetek akkor jott valanak, ieles kedű ne-
pek akkor el hullanak, hatalmas kőuerek render ot al-
lanak, hirős bekés tūllők mind ot maradának.

Az bent luan tūzet el felraktak vala, merstersegel
azt mind czinaltattak vala, vduarlo vitez nep azt o-
stromlia vala, az nap vigasagban el ala ment vala.

Az

Azvy menieknek akkor Isten seiet lata, kegelmeffe-
geuel uter melkoltara, nag bölczelegeuel meg vilago-
lica, sok iofzagos ioual meg aiandekoza.

Aratlan eletben Isten felö vala, maga tartafaban
io erkölczüü vala, ercelmes befeide faua ekes vala,
minden embereknek diczeretes vala,

Nem sokaig magat oly io neben hoza, hogy nem
ciaik bomfeide kiunkoznak vala, de mefe földrülis
idnek vala hoza, aßsoniok ferfiak cziudalkofnak raita.

Eleitül foguan kik efmerik vala, hogy azt ingien
fenki nem hiheti vala, az meli fegeeni ember lancula
vala, hog az Grifeldis ü leania volna.

Minden nag ekeffeg ü benne oly vala, hog azt in-
gien fenki nem hiheti vala, hogy az parazt haznal ra-
nulhatta vala, de Czaßar vduarat az ki lakta vala.

Noha vitez Volter fegeeni nemzeter vön, de ü ha-
zaßaga nagy dicziretes lün, belöl haza nepe niugodal-
mas bekes lün, kiuel mindeneknek igen kedues ü lün.

Söt annak felette hog ü ijl iofzagot, Ili fegeenfege a-
lat reitekbē meg latot, meltarlan bölcz emberekkel min-
deneket latot, es mindeneknel ü nag cziudalatos volt.

Az Aßsoni peniglen nem csak hazat birta, de az
köffegetis nagy bölczen oktrattia, vra hon nem voltan
pereket fallittia, nemes nepeknekis haboruit oltia.

Nem egiebet errül nepek hiznek vala, es kößdörök
tiztan azt beßellik vala, hog az azont meniböl Isten at-
ta volna, az kößeg iauara hog ü rea gondolna.

B Ebben

Ebben nem sok idő mikor be tőlt volna, Abbsóni
hog viselne ielenlege vala, sok io birodalma nag' ezen-
desben vala, de nem sok időre leant hozor vala.

löllehet az leani oly igeni lép vala, de maga az fiut
inkab veszik vala, magzatós voltaual Abbsóni nierte
vala, kin mind haza nepe meg őruender vala.

Az gyermek imaron hog' ezerte vala mikor az dai-
katul el valaztiak vala, Volternak akkoron kiuanlaga
iura. chiudalarosb hog' nem dicziretes volna.

Abbsóni feleleget hog' meg kefergetne, es az ű hiu-
seget ky kerelgetne ie, addig nem niughatek migh nem
kikerelne, es minden kerseget belőlle ki venne.

El be mentek vala ű agias hazókban, Volter magat
eite nag' somorusagban, jly bokar ott cye somorusa-
gaban, hog' ha hozhatnaia azont ű banarban.

Azon közben arrul hog' meg emlekeznek, hog' mel
sengenlegben hazában be időtel, mert vgiā sem illik hog'
el felelkeznel, regi mi voltodrul mai berenczedrül.

Emlekezel mondom mikent hozzam vőlek, niluan
en tegedet mostannis beretlek, de az nemes nepek te-
ged nékeduelnek, mert parazt nézetből tegedet itilnek.

Azert ha akarz bekelegben elni, búkleg nekem ve-
led meg egienelűlnőm, te kis leaniodrul ű velekk vegez
nem, az mint űk akariak nem mint en akarom.

De te hired nekül semit nem miuelek, te akarato-
dar mond meg nekem kerlek, az kerdesre teged en cu-
lekezterlek, kire othon teged en feleltetelek.

Grifeldis

Grifeldis efsket hog hallotta volna, bator siue rai
ta meg nem indult vala, nagy sepe befedekkel vranak
sollor vala, magat minden dolgot reia bizta vala.

Tyed az kis leiani enistied vagiok, mind ketten v-
runknak tegedet mi vallunk, ki mind marhaiaual szabad
azt iol lattiuk, teis velunk mit tez azo kel maradnunk.

Valamit en neked kedued berent latok, mindenben
az melle siuem berent allok, egiebet nalladnal senkit
nem kiuanok, egiebtul meg valnom semitul ne sanok.

Feleletit Volter nag io keduel halla, de unnon ma-
gaban neni teteti vala, u tekintetiben nag somoru va-
la, Afsioni elol akkor igien ki ment vala.

Nem soka halazta eg solgaiat kulde, kiuel az u dol-
ga az elot u kozle, icles dolgaiban koroskent meg le-
le, az Afsionhoz akkor utet el be kulde.

Az azzonhoz Afsioni ciel be ment vala, meg bo-
chias afsioniom neki mongia vala, reyam ne neheseli
vg kdsi drög vala, mert ebbe engemet ketelenseg hozta.

Niluan vagion nalad solgak allapattia, az engedel-
messég kötelben forgattia, vrok paranczolattia kete-
len furattia, solgalattiat senki nem valogathattia.

Vram hatta nekem giermeket felvegié, es az ciel
utet meg oli herre tennem paranczolattianak kel neké
engednem, nem merek egiebet bizoni ebben tennem.

Szauat akkor ember rövüiden vegeze, nagy ketelen
dolgot köztök akkor eyre, kit kelesrues afsioni ezeben
vehete, töbet ot nem sola az ember veztegle.

B ij

Az

Az emberhez alssoni gianakodik vala, mert seme
allala neki keres vala, ketleges abrazat sauva oillian va-
la, kis leaniat erte hog vinne halalra.

De kőniue alssonnak raita nem cyordula, cziak eg
fohazkodast raita sem miuele, kit nehelsen daika nem
hog annia türe, es nag vidā kepen giermeket fel veue.

Kis leaniat edes annia nelsi vala, es nagy szeretettel
cyokolgattia vala, bent keresnek ielet reia vette va-
la, meg aldotta vala kezben atta vala.

Az mit vrad hagiót azt te meg berezzed, egire ker-
lek teged hog gongiat visellied, es gienge testet hog te
meg őriszed, vad madarakal ezt meg ne etelled.

Eztis csak vg mondō ha meg ninczē haguán, vrad
tul te neked az paranczolatban. mert nem tőrekedem
soha semit abban, az mit ű ellene gondolnek hog volna

Giermeket fel veue vrahöz terite, az felelet mi lün
neki meg beselle, mint az leant kezbe ada meg ielen-
te, attia kegyesleget ot meg keferite.

De az mit magaban meg tőkellert vala, abbā Volter
semit meg nem tagit vala, azon kemensegben menten
megien vala, az ű szolgaiának azt meg hatta vala.

Hog az kis giermeket ruhaban kötözue, sekrenben
ségezne kőz helyre fel tenne, nag lassan es felue vta-
ban viselne, kazdag Bononiában mentiben be vinne.

Nenie neki vala az kende pantue, sauauál vg ker-
ne hogy fel neuelneie, mint ha annia volna oly igen
feltene, minden io erkűczre ütet egiengetne.

Azt

Azt ielesben Volter nenietül varnaia, hog' o' tit-
kon űtet nalla tartanaia, senki ez vilagon hog' ne tud-
hatnaia, ky gyermeke volna az ű kis leania.

Az solga nem resten ebben el iart vala, vratul ne-
kie az mi hagua vala, az Alssont az Volter csak szem-
leli vala, változas kedueben sauaban sem vala.

Regi nag' niaiafflag sokot nag' giorfalag, ű vrahöz
valo nag' szerelmettesleg, semi bomorufag semi idegen-
seg kis leandrul valo emlekezetlenseg.

Tellies neg' eztendök ebben töltek vala, mikoron ű
esmeg nehezkes vala, egy fiu magzatot sepen hozot
vala, Attianak baratinak nag' öröme vala.

Ebben ket eztendö cziak be került vala, gyermekei
daikatul valasztotak vala, Azon eztelenseg Volterra
idő vala, felesleg esmeg solicota vala.

Regulta erteted az en nepeimet, mi hazaffagunkert
reiank nehelselnek, magzatossnak teged ielesen hogy
ertnek, ferfi magzat latuan vgian meg giüldönek.

Mert giakorta mongiak es közdöttök kialtiak, fülem
hallottara il kepen bebellik, Volter holta vtan hogy
vduarlanának, az lankolanak sok vnokaianak.

Paraszt nemzet raitunk tehat vralkodik, es mi ne-
mes hasunk nekie le sekkik, naponkent közdöttök illien
sok so' esik, nem ertem eslekből vegre mi történik.

Ez nepnek peniglen niugalmar akarok, mert iga-
zan mondó valamitis tartok, az gyermekrül penig igaz
vg' gondolok, mint az neniet vgyan dolgara bocziatok,

Ezt ez vegre neked ideien bešellem, nem akarom
šiuedet hirtelen ſertennem, veletlen vešellel es keze-
ritenem, illik nekem ešekrűl mošt veled vegezmem.

Szola neki abšoni, vram mit mondhatok, monda-
nal egiebel ſemiuel nem birok, en te nallad nekűl ſemit
nem akarok, giermekben munkānal tőbet en nē varok.

Nekem es ešeknek mindniaiā vrunk vag, az te mar-
haidal koroskent ſabad vag, az mit tez mi velűnk azō
kel maradnűk, hatalmad mi raitűk neked olli igen nag.

Erre ne kőuešsed az en engedelmem, mert mikor
hazamnak aitaian be iőttem, az te ruhaidat rollam le
vettettem, minden akaratom az okal le tőttem.

Hazadnak aytaian vizont hog be iőttem, kazdag ru-
haidban mikor fel őltőzttem, mind akaratomal ešeket
reiam vőttem, ſemi kűlőmbſeget nalam nem vileltem.

Akar mi dologban az mi neked teczik, ennekemis
minden vgyan azon teczik, kűlőmbőšes hozam ſemi
nem ſerkezik, előtted ertennem nekem nem alkozik.

Mert te gondolatod iőuendő mi volna, ha en ešemi
arrul iőuendőt monhatna, ha mit te akarnal iőuendő
az volna, minden akaratom az melle allana.

De ha ertelmemuel eleb nem vihetem, te akarato-
dat őrőmešt kőuerem, te kiuanſagodat aggiađ meg er-
tenem, holtomat kiuanod aztis nem reštellem.

Tőkellerešseget Volter hog chiudallia, ū ſeleſe-
ben kic akkor talala, előšőr meli embert hoza kűlde-
vala, iſmeg azont hoza valazzora vala.

15
Az ember ű magát igen menti vala, nag' ketelenfe-
get igen veti vala, mely nagy gilkosságot miuelni kel-
vala, az giermeket keruen ielentette vala.

Alßsoni ot banatiat nem ielenti vala, maga keferű-
leg által folyta vala, kezeben giermeket el fel vette
vala, bent kereztiegiuel meg iegiezte vala.

Fiat ott meg alda igen chiogolgata, semeit ű raira
io ideig tarta, banattianak ielet semit nem mutata,
fiaczkaiait akor az embernek ada.

Mikent neked hatrak iary el te dolgadban, megis
igen kerlek ne hag engemabban, hog' ha lehetseges ve-
gied olthalmadbā, vadak madaraknak nehad sagatasbā.

Gienge testet ne had foltkonkent sagatni, erte fele-
letből ideie el menni, valasial vrahoz el akara terni,
nem gőz vala Volter eleget chiudalni.

De azt ig' iol erti hog' alßsoni szereti, ket kis gier-
mekzeiet keferűl meg menti, hog' az kemenleget az-
ßsoni nē miueli, valami kemenlegből de hog' űt szereti.

Hagia onnet Volter Bononiaban küldeni, az gier-
meket ada neni enek houa tēni, neni et azon bokal mint
előbör kerni, hog' ne restelneie nag' gongiat viselni.

Nincz oly kemeni ember kinek nem illenek, berel-
mes tarlanak ű nagy hiűsegenek, az ű hoza valo berel-
messegenek, il keferűsegen meg nem elegendnek.

Szemet Volter rolla el nem veti vala, Alßsoni fe-
leseget ha mi ielt lathatna, ha nem naprűl napra neki
hiueb vala, valcozast ű benne semit nem talala.

Nem

Nem ſép hir Volterhoz kezde ki teriedni, gonoz
neue neki mindendőt kelnie, hogy ſerelmes tartsat igen
keſergetne, ű edes magzatit el rekontencie.

Mert az gyermekeket nem lathatiak vala, es űk hol
volnanak nem tudhathiak vala, eſel űnnön maga le tő
hires vala, gonoz hirben neben magat hozta vala.

De mind egy alarban az kegyetlen Volter, ſemit meg
nem ragit mint az gonoz őrdög, keſertő mergeben e-
lebeleb hōrdög, mikent az ſellegeben az meni igendōrdög

Tizen ket eſtendő mikor el mult vala, lean lete v-
tan akor ű gondola, hog Romaban giorſan kōuetet bō
cziatna, ki papatul neki eg leuelet hozna.

Kiuel az nep kōzōt ű azt hirdetneie, Romai Papatul
hog volna meg engedue, ki az ű nepenek niuga mara
lenne, eſtő ſeleleget el hadna maſt venne.

Az goromba nepek kik hauasban laknak, igen kō-
niū vala azt nekik el hinie, ebben hire vala mar az
Grifeldiſnek kebbem hog neheznek teczik ű ſiuenek.

De miert magaban meg tōkelue vala, minden ſe-
renczeiet keſen varia vala, nag batorſagaban meg ma-
radot vala, az mi vegezteret vratul var vala.

Mas felől az Volter Bononiaban küldē, rokonſagat
kere gyermekeket fel venne, ű magais penig ű velle ott
lenne, az leant alitiak hog hazafa lenne.

Companit nem reſten hūſeget ielente, az lean ſép
vala ekes űltōzete, het eſtendős űchet melleie űltete,
az vegezet napra ſép nepel keſite.

17
Ezen közbe Volter sokor io erküchet, hog' kefer-
getneie Alßioni feleleget, nem hagia de inkab annak
kisseleget.örgebiti vala nag' keferüleget.

Az kößleg lattara eleiben hiuata, ily sokal akkoron
üret meg solita, tartalagod nekem magat meg muta-
ta, nem hazadar nezuen erkölcziodet latuan.

De most esmerem hog' az vrasag, hog' sem nem e-
gieb hanem az nag' rablag, mert nem lehet az mit en-
gedne kiuanlag, auag mit egiebnék engedne szabadlag.

Az köz nepek engem arra keßeritnek, az papais
mindent engedet eseknek, hog' mas feleleget hozna-
nak Herczegnek, azért tegedenis ma vita eretlek.

Leg' azért az regi tökellertellegben, helye ag' az ma-
stoknak mindentiztellegben, egben hoztad regy ruhad
vegied meg heliben, nem allando lenki nam az beren-
czeben.

Grifeldis felele visent az Volternak, tuttam cziak
ellenleg te niaiallagodnak, es kößörte nem volt en ar-
uasagomnak, iol ercetem rendit en allapatamnak.

Söc bizonnial magam nem hog' hazafodnak, maga-
mat tartotam de cziak solgalodnak, mert nem alito-
tam magamat meltonak, viseltem semeliet cziak egy
yduarodnak.

Es ez hazban miglen te veled lakoztam, te akara-
todbol alßionnak mondattam, lsten azt iol rugia koro-
skent vgy voltam, solgalo leaniodnak magamat tar-
tottam.

Attiamnak hazatul iöttem melsitelen, esmeglen
hazamhoz megiek melsitelen, az eg dolog teczik nekem
ektelen ok en mihem nep elöt larczik mebetelen.

Az te giermekczeid kiben niugottanak, ez ki miat
nepek read bugottanak, ne legyen töb oka imar ü ha-
ragioknak, vram vrat adot imar mind alsoknak.

Eg dologra imar kellek cziak tegedet, nem külö-
ben aztis ha teczik teneked, en büzelegemert kit en ho-
zram neked, kit imar en haza nem vihetek rülled.

Iuralma ez legyen meg ha teczik neked, minemü im-
egben lakottam te veled, csak azt az töb kösül enne-
kem engegied, veg hazalodnak kiuel mehet feggied.

Oc Volternak seme köniuel be tölt vala, anira hog
imar nem alhattia vala, azért Alssioni elöl ü el fordult
vala, rezketeges boual alig mondhattia vala.

Az egy ingeczke bator tyed legyen, ki en rullami
nallad emlekezet legyen, csak alig mondhata előlle el
mene, mert az ü semeből köni igen megien

Le verkezek ottan mindenek lattara, cziak az eg in-
geczket raita meg marazta, mezerelen labal indula v-
tara mezeren sünel varos kapuiara.

Vtiban üt fok iambor keseri vala, minden ember ü-
ret keserüli vala, az gonoz szerenczet bidalmazak vala,
ekes chendessegben alssioni megien vala.

Eg köniue esetlen saraz semel vala, Alssioni hogy
hazához haza megien vala, az iambor ven ember azt
nem tugia vala, semi cziak hireuel ebben sem löt vala.

Eleitül fogva ű mind keres vala, leian hazaffaga
nem egienlő vala, koroskent elseben ezt forgattia va-
la, hog allando volna rementelen vala.

Mert az ű leania parazt nemből vala, annak tarfa-
sagat Volter meg vonnaia, Nemes ember lelket keuel-
seg fognaia, leaniat hazabol ki haigalnaia.

Leania ruhait el reytete vala, haza segeletiben
kit meg tartot vala, ki az sok üdőtül elis auult vala,
hog mikor kellettnek ű elő venneie.

Nem anira erte leanianak meg iutet, mint az vele
valo nepeknek beszedet, aytia eleiben lassan el ki le-
pek, mezetelen leiant ruhauat be fede.

Cziak siamos napiglan attianal lőt vala, egienes er-
külczben magat tartia vala, alafatossagban magat tar-
tia vala, Semisomorusagnak iele ot nem vala.

Minden io erkőcznek niomdoka ot vala, kiuel ű v-
raual elni kellett vala, mert nag azonlagban begen le-
lek vala, alaz altossagnak peldaia ű vala.

Imar az companit fel keűlt vala, ű meniegűdiének
oly nag hire vala, egy emberet panit elől kulte vala,
selüciaban ütöt rudni atta vala.

Volter Grifeldishez az előt ment vala, egy nappal
es ütöt soliteta vala, berelemel asbboni eleiben ment
vala, asbbonnak yl sokal akkor selet vala.

Az leian ki holnap en hazamnal lezen, ebed korra
rudom hog ennallam lezen, vele valo sok nep vendeg
segben lezen, asbboniok ferfiak velle eggiüt leznek.

Azokar

Azokat io keduel kel akkor fogadni, heleit minde-
neknek rendenkent meg adni, meg bebedekeristiztel-
legel venni, nincz absioni hazannal az ki azt berezne.

Ezeknek gongiait kerlek meg fogagiad, ki enerköl-
chómet igen iol esmered, noha most teneked begeni öl-
tőseted, vendeget fogagiad helire ültessed.

Valamit en neked kedued berent larok, Absioni
monda neki mindent en meg berzek, ez cziak nem io
keduel abban en el iarok, De nag kiuanlagal mindent
en meg berzek.

En penig esekben semit nem restellek, ez nag sarat-
sagot semit nem esmerek, miglen en magamban cziak
eg sikrat ersék, mind addiglan hozad nag hülegellesek

Ezt mihezt ki monda naznepöt indita, hazakat nagy
giorfan ű meg tiztitata, mind az aztalokat bep rendel-
rakata, agiakat vettete szolgakat okrata.

Holda kelue imar cziak kösöl del vala, az compa-
nit mikor ei be iutor vala, az leian bepseget kik mind
vg chiudalliak, űche io erküczet latnia kiuniak.

Nem keuesen akkor közöztök valanak, kik io neuet
niluan Volterhoz adanak, hog az hazassagot cherelte
maganak, mert az leian io ver es űche bep annak.

Menigbő kesület heueniben vala, Grifeld szorgal-
matos mindenüt ot vala, il nag esettel meg nem hani-
atlot vala, mert vifelt ruhait nem vtallia vala.

De nag vidanlagal leiant be fogada, mind az kapu-
iglan eleiben indula, meg a'da es monda lsten hozza

feles
mi eluo
g. s. s. s.
liben na
gion hitu
ki mi er
trink s.
h. h. m.
h. h. m.
ad k.
g. g. s.
min. h.
ioual, az en albionomat mind vele valokal.

Az tób vendegetés mind vigan fogada, ekes besze-
deuel úket vigasztala, de nag haznak gongiat cziak egy
füre biria, minden tiztelleget rendenkent meg aggia.

Minden ott Grifeldist erőssen chiudallia, ielesben ű
rolla vendeg nep azt mongia, nag ekelen biolast honná
ű tanulta, es nag bölczesleget kinek il ruhata.

Mindenikkel inkab Grifeld helyhozteti, leiant es az
iffiat eg mas melle eyte, dichirettel úket egben fel eme-
le, nag őrdmel úket nem elegithete.

Az Volter aztalhoz mikoron le üle, Grifeldre for-
dita feniet ű siemenek, minden hallottara hog reyaia
neznenek, mint ha neuetkeznek monda ű menninek.

Mint tezik teneked most ez vy meni albioni, va-
gion oly sepssege kit valhat eg albioni, az vag tiztelle-
ges kerlek teged Albioni, es ha te lathattad massat ez
vilagon.

Bizoni termetiuel sebbet nem lelhetnel, sem ekes
erdkelzel akar holot elnel, ha mind ez vilagon te el ke-
reskednel, es ha nem tudom mint raita erdködnél.

Azt tugiad lenkiuel egben te nem ferheaz, az io se-
renczeben resses te nem lehecz, es az sepe leianial ked-
uedre sem elhecz, egy ellenseget te biuedből ki nem
vecz.

Ilentül remellem es igen kiuanom, hogy azt kősi-
tekben aggia mint en mondom, nag berelmesseget ty
kőztetek larnom, kőnieb leben nekem azal en halalom.

Erre

Erre kellek teged nag' bizodalomal, hog' ezt ne ke-
serged meg bolsufagokal, mikent te haborgal az mafik
absonnial, mert giengeben tartot iffiabis ez annal.

Mert az mit en turtem azt ez nem turheti, mikoron
Volternak Grisfeld ezt beselne, Volter vidamsagar Gri-
feldnek hog' nezne, tokellere seget sokszor tekintene.

Absoni kelesgeter es u' kelesgeter, ezeben forgatia
minden sok szerzetet, Absonnak nem lata arra erdem-
leset, kelesulte vala absoni felesget.

Touab nem vihete siue kemenseget, nag' sepen so-
lira absoni felesget, elege meg laram siuednek mel-
seget, szerelmes Grisfeldis hozam nag' huleged.

Nem hiszek eg' alat mostan ollian embert, ki az u' ha-
zanal vgian czelekedet, annak hussegerul il bizonsagot
tos, azuag' vegre mindent emire viheter.

Eseket hog' monda szerelmes tarsanak, teczik vidan
sagal valo nag' chiudanak, vg' mint eg' alombol fel ta-
madasanak, hosaia olele foglala maganak.

Te vag' az en tarsom Volter mongia vala nem le-
ben ennekem egieb te heliedben, az kit iegiesemnek te
aliraz vala, az az te leianiod kit el vittek vala.

Az iffiu peniglen kit rokonanak mondna, az is vg'
esmeried mint edes fiadat, kiert nepek Volterra nehe-
szelnek vala, Im mindegieteben most te nallad vadnak

Higied kit en rollam mostan uk' veltenek, azuag' kik
engemet kegietlennek veltek, hog' en gonoz voltam
az en iegiesemnek, nem voltam kegietlen az en gier-
mekimnek.

Eztis

Kapcsol
as te sa
Bach. ta
Jodel.
ment p
H. - C
Larada
as p. k
Cupula
gal.
Vam no
keles as t
Ba

Eztis gondolhattiak hog en nem karhoztartam, as-
soni hazasomat ha nem cziak probaltam, az en mag-
zatimat fel nem mesarlottam, de cziak egy ideig uket
el tickoltam.

Ez bokat Grifeldis hog hallotta vala, u nag orome-
ben cziak meg nem holt vala, nagy kegieffigeben elbe
veset vala, draga solgaianakniakan chiuger vala.

Ot valo assoniok kik ezt lattak vala, azont bere-
tetbol uk vettek vala, hituan ruhaiabol verkezettetek
vala, asont ruhaiaban olodztettek vala.

Grifeldist imaron sepen olodztetek, kazdag sepe ru-
hauat utet ekeltetek, sepe iduezletekel utet meg uduoz-
lek, eruendes sirassal az napot vegesek.

Ez vegso nap sokkal oruendetesb vala, minden e-
kesslegel keduest dichesb vala, hog nem az elebi meni-
egso nap vala, nag egienesslegel holtig elettek vala.

Szegei ipanak Volter mar vg teczik vala, hog re-
gen elsebdl ki vettette volna, de am u hazaban be vit-
tette vala, tizteslegel holtig el tartotta vala.

Leyaniat kazdagon Volter attra vala, minden tiz-
teslegel arra gondolt vala, vgyan orokosse fiat hatta
vala, meniegso nap vygan vegezttet vala.

Ezer or haz harmincz kilenczertendoben, ez kisedd
Kronikat szerzek eg inekben, Istuanfi Pal mikor vala
io keduiben, hertelen indula Kiraly oromeben.

F I N I S.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

